

DDD-001-001555

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Economics : Paper-XIII (OP)

(Comparative Study of Eco. Sys-1)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001555

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) MCQના ઉત્તરો ઉત્તરવહીમાં જ આપવા.

(2) વર્ણનાત્મક પ્રશ્નોનાં જવાબ આંતરિક વિકલ્પના આધારે લખો.

1 નીચે આપેલા બહુ વૈકલ્પિક પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય ઉત્તર પસંદ કરી લખો : 20

(1) મૂડીવાદનો પ્રાણ કોને ગણવામાં આવે છે ?

(A) વ્યક્તિ સ્વાતંત્ર્ય

(B) ગ્રાહક

(C) ખાનગી માલિક

(D) (A) અને (C) એ બન્ને

(2) મૂડીવાદની આર્થિક સંસ્થાઓમાં કોનો સમાવેશ થતો નથી ?

(A) ખાનગી મિલકતની સંસ્થા

(B) વારસા સંસ્થા

(C) હરિકાઈની સંસ્થા

(D) શૈક્ષણિક સંસ્થા

(3) ભારતમાં વૈશ્વિકરણની શરૂઆત ક્યારથી શરૂ થઈ ?

(A) માર્ચ 1999

(B) એપ્રિલ 1991

(C) જૂન 1995

(D) જુલાઈ 1991

(4) રશિયામાં કોલખોઝની સ્થાપના ક્યારથી થયેલી ?

(A) ઈ.સ. 1925

(B) ઈ.સ. 1942

(C) ઈ.સ. 1938

(D) ઈ.સ. 1932

(5) "The Economics of Socialism" એ પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?

(A) પ્રો. કાર્લમાર્ક્સ

(B) પ્રો. શુમ્પીટર

(C) પ્રો. એચ.ડી. કિકિન્સન

(D) પ્રો. સીડની વેબ

- (6) મિશ્ર અર્થતંત્રમાં આર્થિક પ્રવૃત્તિનાં મુખ્ય ક્ષેત્રો કેટલાં છે ?
 (A) બે (B) પાંચ
 (C) ત્રણ (D) ચાર
- (7) ભારત સરકારે છેલ્લે નવી ઔદ્યોગિક નીતિની જાહેરાત ક્યારે કરેલ છે ?
 (A) ઈ.સ. 2005 (B) ઈ.સ. 2001
 (C) ઈ.સ. 1991 (D) ઈ.સ. 1985
- (8) કયા સુધારા આર્થિક વિકાસ માટે ઈંધણ પુરું પાડવાનું કાર્ય કરે છે ?
 (A) સંસ્થાકીય સુધારા (B) ટેકનોલોજીકલ સુધારા
 (C) આર્થિક સુધારા (D) સામાજિક સુધારા
- (9) વર્તમાન સમયમાં મૂડીવાદનું સ્વરૂપ કેવું જોવા મળે છે ?
 (A) મુક્ત મૂડીવાદ (B) નિયંત્રિત મૂડીવાદ
 (C) અનિયંત્રિત મૂડીવાદ (D) બિનઅંકુશિત મૂડીવાદ
- (10) કયા અર્થશાસ્ત્રીએ અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યામાં અછતના ખ્યાલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે ?
 (A) પ્રો. સાયમન કુઝનેટ (B) પ્રો. રોબિન્સ
 (C) પ્રો. એડમસ્મિથ (D) પ્રો. માર્શલ
- (11) કયા દેશમાં મૂડીવાદી અર્થવ્યવસ્થા જોવા મળે છે ?
 (A) ભારત (B) અમેરિકા
 (C) રશિયા (D) ચીન
- (12) આર્થિક પદ્ધતિ એટલે માનવીઓ માટે પ્રાપ્ય હોય તેવા સાધનો દ્વારા તેમની જરૂરિયાતો સંતોષવાની વ્યવસ્થા – આ વ્યાખ્યા કોની છે.
 (A) પ્રો. વિલિયમ એન. લુક્સ
 (B) પ્રો. જે. એમ. પ્રબિલા
 (C) પ્રો. જ્યોર્જ એન. હામ
 (D) પ્રો. કેહન્સિ
- (13) કયા દેશમાં મિશ્ર અર્થવ્યવસ્થા જોવા મળે છે ?
 (A) ભારતમાં (B) રશિયામાં
 (C) ચીનમાં (D) અમેરિકામાં

- (14) મનુષ્યની કઈ પ્રવૃત્તિનો મુખ્ય અને અંતિમ ઉદ્દેશ નફો મેળવવાનો હોય છે ?
- (A) આર્થિક પ્રવૃત્તિ (B) બિન આર્થિક પ્રવૃત્તિ
(C) સામાજિક પ્રવૃત્તિ (D) રાજકીય પ્રવૃત્તિ
- (15) શ્રીમંત ઉદ્યોગપતિઓ તથા ખાનગી ઉત્પાદકો મૂડીવાદમાં ગરીબ મજૂરોનું શોષણ કરે છે. આ વિધાન કયા અર્થશાસ્ત્રીનું છે ?
- (A) પ્રો. કાર્લમાર્ક્સ (B) પ્રો. પીગુ
(C) પ્રો ફિશર (D) પ્રો. શુમ્પીટર
- (16) મિશ્ર અર્થતંત્રમાં કયા ક્ષેત્ર દ્વારા અમુક ચોક્કસ સામાજિક અને આર્થિક ધ્યેયો સિદ્ધ કરવામાં આવે છે ?
- (A) જાહેર ક્ષેત્ર (B) ખાનગી ક્ષેત્ર
(C) ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર (D) કૃષિક્ષેત્ર
- (17) આર્થિક પદ્ધતિની સફળતાને માપવાના નિર્દેશકોની કઈ મર્યાદા રહેલી છે ?
- (A) મૂલ્યાંકનનો પ્રશ્ન (B) માપનો પ્રશ્ન
(C) વિવેક બુદ્ધિનો પ્રશ્ન (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય
- (18) મહાભારતના રચયિતાએ અર્થ અંગે કયું સૂત્ર આપેલ છે ?
- (A) માનવ અર્થનો દાસ છે.
(B) અર્થ માનવનો દાસ છે.
(C) અર્થ કોઈનો દાસ નથી.
(D) (A) અને (C) એ બન્ને
- (19) “સમાજવાદમાં સાધનોની બુદ્ધિયુક્ત ફાળવણી કરવાનું શક્ય છે” આ વિધાન અર્થશાસ્ત્રીનું છે.
- (A) પ્રો. ઓસ્કાર લેંગ (B) પ્રો. એફ. એમ. ટેલર
(C) પ્રો. મોરિસડોબ (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય
- (20) કયા અર્થશાસ્ત્રીને સમાજવાદના પિતા ગણવામાં આવે છે ?
- (A) પ્રો. એડમસ્મિથ (B) પ્રો. કેઈન્સ
(C) પ્રો. રિકાર્ડો (D) કાર્લમાર્ક્સ

- 2 આર્થિક પદ્ધતિ એટલે શું ? આર્થિક પદ્ધતિના તુલનાત્મક અભ્યાસની ઉપયોગીતા 10
જણાવો.

અથવા

મૂડીવાદમાં ખાનગી મિલકત અને વારસા સંસ્થાનાં કાર્યો ચર્ચો.

- 3 આર્થિક પદ્ધતિની સફળતાના માપદંડો સમજાવો. 10

અથવા

મૂડીવાદની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓ વર્ણવો.

- 4 સમાજવાદનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો અને તેનાં લક્ષણો ચર્ચો. 10

અથવા

મિશ્ર અર્થતંત્રની વ્યાખ્યા આપી, મિશ્ર અર્થતંત્રની મર્યાદાઓ સમજાવો.

- 5 સમાજવાદમાં ઉત્પાદનના સાધનોની ફાળવણી સમજાવો. 10

અથવા

આર્થિક પદ્ધતિનાં કાર્યોની સમજૂતી આપો.

- 6 સમાજવાદના લાભો ચર્ચો. 10

અથવા

મિશ્ર અર્થતંત્રનાં લક્ષણો વર્ણવો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Give answers of MCQ in answer book only.
(2) Attempt questions on the basis of internal options.

1 Choose appropriate option on the basis of the internal options : **20**

- (1) What is called the "soul of capitalism" ?
(A) Independent person
(B) Customer
(C) Private owner
(D) Both (A) and (C)
- (2) What is not included in the economical capitalism institution ?
(A) Private property institute
(B) Hereditary institute
(C) Competitive institute
(D) Educational institute
- (3) When did system of globalisation started in India ?
(A) March 1999 (B) April 1991
(C) March 1995 (D) July 1991
- (4) When was Coalkhoz in Russia established ?
(A) 1925 (B) 1942
(C) 1938 (D) 1932
- (5) Who wrote the book "The Economics of Socialism" ?
(A) Prof. Carlmarx
(B) Prof. Shumpeter
(C) Prof. H.D. Dickenson
(D) Prof. Sydney Web

- (6) How many main regions are there for economical activities of mix economy ?
(A) Two (B) Five
(C) Three (D) Four
- (7) When was the last new industrial system advertised by Indian government ?
(A) 2005 (B) 2001
(C) 1991 (D) 1985
- (8) Which improvement for economical development works as a fuel for its working ?
(A) Institutional (B) Technical
(C) Economical (D) Social
- (9) What king of form of capitalism is seen in present times ?
(A) Unbounded (B) Regular
(C) Irregular (D) Uncontrolled
- (10) Which economist gave supremacy to thoughts of shortage in description of economics ?
(A) Prof. Simon Cuznet
(B) Prof. Robins
(C) Prof. Adsmith
(D) Prof. Marshall
- (11) In which country capitalism economy is seen ?
(A) India (B) America
(C) Russia (D) China
- (12) Who gave the phrase "economic system means instruments gained by people to satisfy there needs"
(A) Prof. William M. Looks
(B) Prof. J. M. Prabilla
(C) Prof. George N. Ham
(D) Prof. Keynes

- (13) Mined economy is seen in which country ?
(A) India (B) Russia
(C) China (D) America
- (14) Which activity of human being is main and last goal to gain profit ?
(A) Economical (B) Non-Economical
(C) Social (D) Political
- (15) "Rich industrialists and private manufacturer exploits the poor workers in capitalism". – Who said.
(A) Prof. Karl Marx
(B) Prof. Pigou
(C) Prof. H. D. Dickenson
(D) Prof. Shumpeter
- (16) By which sector definite social and economical goals are gained in mixed economy ?
(A) Public (B) Private
(C) Industrial (D) Agriculture
- (17) What is the limitation for indicators to measure the success of economical activity ?
(A) Evaluation (B) Measurement
(C) Discretion (D) All of the above
- (18) What is the phrase given for the meaning of creator of Mahabharat ?
(A) Man is servant of meaning
(B) Meaning is servant of man
(C) Meaning is servant of none
(D) Both (A) and (C)

(19) Which economists said that "intelligence allotment instrument is possible in socialism" ?

- (A) Prof. Oscar Lung (B) Prof. H. M. Tailor
(C) Prof. Morris Dob (D) All of the above

(20) Which economist is called the "Father of socialism" ?

- (A) Prof. Adsmith (B) Prof. Keynes
(C) Prof. Rickardo (D) Carlmarks

2 What is meant by economic system. Explain the significance of the study of comparative economic system. **10**

OR

Describe the functions of the institutions of private property.

3 Discuss the indicators of the success of economic system. **10**

OR

Explain the achievements and limitations of capitalism.

4 Gives descriptions of socialism ? Discuss its characteristics. **10**

OR

Give definition of mixed economy. Also explain its limitations.

5 Explain allocation of factors of production in socialism. **10**

OR

Explain the function of economic systems.

6 Describe the advantages of socialisms. **10**

OR

Describe the characteristics of mixed economy.